

De boekjes van A. HANS worden in alie scholen aanbevolen, omdat zij boeiend en nuttig zijn en aan de kinderen van eigen land en volk vertellen. Dat deze uitgave reeds aan Nr 344 is en veel nummers reeds drie- en viermaal herdrukt werden, bewijst hoe A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK overal gevraagd wordt. De meeste verschenen boekjes zijn nog verkrijgbaar. Ziehier eenige van de laatste titels:

300. 't Portiertje van Roeselare — 301. De Kleine Tooneel-
speelster. — 302. Angstige Dagen. — 303. Antwerpen in
Brand. — 304. De Bannelingen. — 305. In het wilde Land. —
306. De Wonderbare Redding. — 307. Naar Congo. — 308.
De Vrienden der Slaven. — 309. Fiere Margriet van Leuven.
310. 't Avontuur van den Schilder. — 311. Het Boefje. —
312. Een onverwachte Reis. — 313. De Geheimzinnige Tee-
kens. — 314. De Spanjaarden te Gheel. — 315. Zwarte Jan.
— 316. De Heks van de Moeren. — 317. De Boschwachter
van Eikenhof. — 318. Het Juffertje van Parijs. — 319. De
Wolfjager van Turnhout. — 320. De Zeeroovers. — 321. Het
Cezin van den Visscher. — 322. De Wilde Cow-Boy. — 323.
Keizer Karel te Gent. — 324. De Spanjaarden te Mechelen.
— 325. Kerstmis in de Sneeuw. — 326. Een angstig avont-
uur. — 327. De Reis in den nacht. — 328. De Zwarte Bende.
— 329. Het licht in de Wildernis. — 330. De dankbare sol-
daat. — 331. Een keer Wildstrooper. — 332. Het Wonder-
land. — 333. Het Verloren Testament. — 334. In veilige Ha-
ven. — 335. De wonderbare reis van schipper Bontekoe. —
336. Een brutale feeks. — 337. Vaders vertrouwen. — 338.
De vlucht over de Schelde. — 339. Neels' avontuur. — 340.
De Zwarte Ruiters. — 341. De Heel van Afrika. — 342.
De Pleegzoon van den Bedelaar. — 343. Het beleg van den
Ravenburg. — 344. Een avontuurlijke vakantie.

Elke week verschijnt een nieuw boekje.

Vraag in de boekwinkels en bij dagbladverkoopers.

UITGAVE A. HANS-VAN DER MEULEN, CONTICH.

Boekdrukkerij R. Bracke-Van Geert, Baesrode.

De Pelgrims en de Roofridder

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Contich.

De Pelgrims en de Roofridder.

I.

Zeer lang geleden, doolden acht pelgrims door het groote bosch van Rutten in Limburg.

Zij hadden in het stadje Sarchinium, dat later Sint-Truiden werd genoemd, het graf van den H. Trudo bezocht en waren nu op weg naar de laatste rustplaats van den bisschop Servaas te Maastricht aan de oevers der Maas

Maar in het woud hadden ze veel tijd verloren daar ze van den gebaanden weg waren afgeraakt. Zij zagen geen enkele hut, waar ze inlichtingen konden vragen.

— Me dunkt, wij kunnen toch niet ver van Tongeren zijn, sprak de leider van het groepje, Evermaar.

Hij was een Fries, maar toen woonden de Friezen niet alleen in Friesland zooals nu (in Nederland), maar ook langs de kust in Vlaanderen. En niemand kent de juiste geboorteplaats van den vromen Evermaar. Zijn ouders waren edellieden. Evermaar wilde echter niet aan ridderspelen of feesten deelnemen, maar hij leefde eenvoudig. En het was zijn lust om de plaatsen te bezoeken, waar

zendingen het Christendom hadden verbreid.

Zoo was hij ook reeds met zijn gezellen naar het graf geweest van Sint-Gertrudis te Nijvel, van Sint-Remacel te Stavelot, en naar plaatsen in Frankrijk.

En nu zwierven de pelgrims hier in het bosch, dat toen de Limburgsche vlakte tusschen Tongeren, Sint-Truiden en de Maas, dus een deel van Haspengouw bedekte.

Tongeren was toen al een bekende plaats, waar vroeger de Romeinen een vesting hadden, zooals ge nu nog kunt zien.

En de pelgrims hadden er gaarne een schuilplaats gezocht, want het was guur weer geworden. De wind boeide door het bosch en de grauwe wolken dreigden met regen.

— Daar is een opening in het bosch, zei een der gezellen...

— Misschien hebben wij het einde van het woud bereikt, sprak Evermaar.

Zij kwamen aan een open ruimte.

— Huizen en een kasteel... daar op de hoogte! zei Evermaar. God zij gedankt, wij zijn gered. Wij zullen er een schuilplaats vragen, want de avond valt reeds.

In dien tijd schuilden in het woud van Rutten nog wolven en 't zou gevaarlijk zijn voor ongewapende lieden als de pelgrims er den nacht door te brengen.

Zij waren dus blijde een woning te bespeuren...

Evermaar en zijn gezellen beklommen den berg, en stonden toen voor een sterk kasteel met diepe grachten, dikke muren, geduchte torens en een overwelfde poort. Rondom waren ellendige hutten gebouwd en de pelgrims begrepen wel, dat zij daar geen onderkomen konden vragen.

Zij richtten zich dus naar de poort. Door een venster verscheen het grimmig gelaat van den portier.

— Hei, wat voor een bende landloopers zie ik nu! schreeuwde hij.

— Vriend, sprak Evermaar. Wij zijn pelgrims, die hier een bete broods en een schuilplaats voor den nacht komen vragen.

— Het is hier geen herberg!

— Wij hebben reeds dikwijls op een kasteel gastvrijheid ondervonden, hernam Evermaar.

— Dat kan wel. Maar toe gek zijn wij hier niet.

— Het is koud en guur. Wij zijn allen vermoeid. Om Gods wil, meld ons aan bij uw heer! Misschien meent gij, dat wij slechte bedoelingen hebben. God weet, dat wij vreedzame lieden zijn, eenvoudige pelgrims. Wij hebben geen ander wapen dan een staf, waarop wij steunen.

— Man, spotte de portier, gij kunt goed pra-

ten, maar mij overklapt gij toch niet. Ga met uw bende naar Tongeren, daar zijn dwaze menschen genoeg om schooiers eten en drinken te geven. En maak u weg, want ge staat zelfs op verboden grond.

— Wij kennen den weg naar Tongeren niet, vriend.

— Kruip dan in een hollen boom... De wolven zullen zulke uitgemergelde vogelverschrikkers als gij en uw gezellen, wel met rust laten. Ge zijt het opeten nog niet waard.

Plotseling trok de portier zich terug.

Een vrouw met schoon, zacht maar droevig gelaat, keek nu door het raam.

— Pelgrims, de brug zal neergelaten en de poort geopend worden, sprak ze. De portier heeft slecht gedaan door u zoo barsch toe te spreken...

— God zal het u loonen, edele vrouwe, zei Evermaar.

De pelgrims konden binnen treden. Nijdig keek de portier naar hen, maar hij had nu toch geen praats meer.

— Edele Vrouwe, wij komen van Sint Trudo's graf en gaan naar dat van Sint-Servaas te Maastricht, sprak Evermaar tot de meesteres van het kasteel. Wij hebben lang in het bosch gedwaald...

— Wees welkom, zei de kasteelvrouwe.

Zij leidde de pelgrims over het plein en een tweede brug in het huis.

— Ik had u door het raam van mijn kamer, op den weg zien naderen, vertelde ze. En ik herkende u als pelgrims. Wij hebben een ruwen portier. Omdat ik wel vermoedde, hoe grof hij u zou toespreken, kwam ik zelf naar de poort.

— Wij kunnen u niet genoeg danken, zei Evermaar.

De reizigers traden nu een kamer binnen waar een vuur brandde.

— Een dienaar zal u helpen, zei de kasteelvrouwe. Gij kunt u reinigen van stof en dan eten en drinken. Daarna hoop ik iets te mogen hooren van uw tochten. Toch zal ik u niet lang uit uw rust houden, want gij dient morgen heel vroeg te vertrekken... Ik moet u meedeelen waarom...

De goede dame veegde een traan weg.

— Mijn man heet Hacco. En misschien hebt gij al over hem hooren spreken? vervolgde de kasteelvrouwe.

— Neen, maar wij zijn vreemd in deze streek, antwoordde Evermaar.

— Hij is in gansch Limburg, en ook in een groot deel van 't Luiksche en 't Brabantsche bekend en gevreesd, helaas! niet om goede daden. Ik schaam me het te moeten zeggen, dat mijn man een woeste roofridder is.

De pelgrims ontstelden door deze mededeeling.

— Nu hebt gij niets te vreezen, ging de kasteelvrouw voort. Mijn man is vanmorgen op rooftocht naar 't Luiksche land vertrokken en hij zal morgenochtend terug keeren. Voor uw eigen veiligheid is het noodig, dat gij den burcht verlaten hebt, eer hij terug is. Hij is nog een heiden en haat de Christenen. Ik ben een Christin, en moet dikwijls zijn schimp en spot hooren. Maar ik verdraag alles geduldig, God biddend en moeite doende om Hacco tot andere gevoelens te brengen. Nu weet gij, waarom ik u niet langer dan een nacht gastvrijheid kan schenken.

— Maar brengen wij u niet in gevaar? vroeg Evermaar.

— Neen, neen...

— Anders kan een van uw dienaren ons den weg naar Tongeren wijzen.

— Hoor, hoe de regen reeds klettert. Ik zal den portier bevelen over uw komst te zwijgen. Bovendien, mij zal Hacco geen kwaad doen...

— Edele vrouwe, uw leven is dus wel zwaar. Wij zullen voor u bidden en voor de bekeering van uw echtgenoot, beloofde Evermaar.

— O, ja, wat zou ik gelukkig zijn, indien Hacco ophield met stelen en vechten. Nu leeft hij met vele ridders in vijandschap, en hij benadeelt er vooral hun boeren door. De kelders

hier liggen vol geroofden buit. Hoe zou ik God danken, als Hacco alles aan de eigenaars terug gaf en boete deed. Maar nu moet gij eten. Ik zal een goeden dienaar bij u zenden. Hij heet Fulco.

De kasteelvrouw ging heen.

— Wij zijn in het slot van een roofridder, zei de jongste van de pelgrims, die Minco heette. O, vader, zouden wij toch niet liever trachten de stad Tongeren te bereiken? vroeg hij aan Evermaar.

— Wij zullen hier eenige uren slapen en vroeg vertrekken.

Fulco kwam binnen, een jonge man met vriendelijk gelaat. Hij bracht doeken en water, zoodat de pelgrims zich konden reinigen van het stof.

Fulco bezorgde de gasten van zijn meesteres een overvloedig maal, doch Evermaar en zijn gezellen, wilden slechts wat brood met kaas gebruiken en dronken water.

Na den maaltijd verscheen de kasteelvrouw weer.

Evermaar vertelde van de tochten, die hij en zijn reisgenooten had gedaan. Eerst waren ze naar Compostella in Spanje geweest, naar het graf van den H. Jacobus, een der Apostelen, die in Spanje het Christendom verkondigde en er met het zwaard gedood werd. Daarna hadden ze heilige plaatsen in Frankrijk bezocht. Ook verhaalde

de Evermaar van Nijvel, Stavelot en Sint-Truiden.

De kasteelvrouw zou gaarne nog langer geluisterd hebben, maar ze zag, hoe vermoeid de pelgrims waren. En deze moesten heel vroeg vertrekken.

— Fulco zal u uw slaapkamers wijzen, sprak ze. Legt u onbezorgd neer. De knecht roept u als het tijd is om heen te gaan.

— Wij kunnen u niet genoeg danken voor uw goedheid, zei Evermaar bewogen. Om ons te helpen, doet gij u zelve last aan.

— Ik volg het gebod van mijn Meester hier boven, als ik u gastvrijheid betoon. O, bidt allen voor Hacco, dat hij toch tot inkeer kome. Uw bezoek is voor mij een troost geweest.

Fulco bracht de gasten naar **boven**.

De kasteelvrouw bleef nog een tijd in droevig gepeins zitten.

Toen Hacco haar huwde, wist zij niet, dat hij zulk een geweldenaar was. Als een huichelaar kwam hij bij haar ouders in 't Westen van Brabant, ver van hier. En hij deed er zich als een Christen voor. 't Was voor haar een bittere ontgoocheling geweest, toen ze hier op dit kasteel de waarheid leerde kennen. Zij had terug willen keeren naar haar ouders. Maar Hacco belette dit. En hij verbood haar vader en moeder te komen. Nu waren haar ouders dood. Kinderen had ze

niet. En ze leidde haar treurig leven voort met de hoop, dat zij door haar vriendelijkheid, geduld en zachtheid Hacco tot betere gevoelens zou brengen.

II.

Nog voor het licht was, maakte Fulco de pelgrims wakker.

— Het is tijd, zei hij. Heer Hacco kan binnen een uur hier zijn. Hij is altijd vergezeld van zijn rooversbende. En geloof mij, moest hij u vinden, hij zou u allen dooden. Ik blijf hier alleen in dienst voor de Vrouwe, die vroom en goed is. Hacco is een vreeselijke man. Hij drinkt en vloekt, maar zijn mannen doen alles wat hij vraagt, omdat hij hun veel buit geeft. En ze zijn woeste heidenen als hun baas zelf.

De pelgrims waren spoedig klaar. Zij aten een stuk brood en dronken een beker water. Fulco klopte den portier op.

— Vertrekken de schooiers? vroeg deze, brommend.

— Zij zijn geen schooiers, zei Fulco.

— O, ze betalen zeker voor hun eten! Dan kon ik hun beurs wel eens lichten, maar ik vrees, dat het de moeite niet waard is.

— Gij zult die brave lieden met rust laten!

En de Vrouwe verbiedt u over hen tot heer Hacco te spreken.

— De Vrouwe heeft mij beleedigd tegenover die vreemde landloopers.

— Daar zijn ze... Zwijg nu! Wat hebben die menschen u misdaan?

— Zij hebben nu eens fijn den burcht bespied en kunnen alles vertellen aan een der heeren van Luikerland of Brabant, beweerde de portier.

— Zij zijn geen spionnen!

— Wat weet gij er van?

Fulco leidde Evermaar en zijn vrienden over de brug.

— Daar is de richting naar Maastricht, zei hij. Volgt die zoo veel mogelijk, want er zijn veel doolwegen in het woud.

De portier luisterde door het venster, dat hij op een kier geopend had.

— Aha, zij moeten naar Maastricht, mompelde hij. En Fulco waarschuwt hun voor de doolwegen, door onze mannen in het woud van Rutten aangelegd. Goed, dat ik alles versta. Ik moet zwijgen... Maar Hacco is mijn meester en hij zal het weten, dat er hier verspieters zijn geweest...

De portier deed het poortraam dicht, en legde zich terug op zijn bed, toen Fulco weer binnen was.

De kasteelvrouw stond ook vroeg op. Zij ver-

nam van Fulco, dat de pelgrims reeds vertrokken waren.

— Roep den poortwachter eens hier! gebood de dame.

't Duurde wat eer de man verscheen. Hij keek nu zeer deemoedig.

— Het was leelijk van u die pelgrims gisteren zoo ruw toe te spreken, zei de Vrouwe. Het waren arme, vermoeide reizigers.

— Heer Hacco heeft mij verboden vreemdelingen binnen te laten, merkte de portier op.

— Als uw heer afwezig is en er komen bezoekers, dan moet gij het mij mededeelen. Maar 't zij nu zoo. Pas voortaan beter op. Ik heb die pelgrims geherbergd en ik wil niet, dat gij over hen tot uw meester spreekt.

— Dan zal ik zwijgen, beloofde de portier.

— Zij zijn brave lieden, die rustig hun reis moeten vervolgen...

— Daar is heer Hacco, en ik was niet aan de poort! riep de portier uit, die het getrappel van paarden en ook ruwe stemmen hoorde.

— Fulco moest de poort bewaken, terwijl gij hier waart. Hij heeft de brug neergelaten. Ik zal aan uw meester zeggen, dat ik u ontboden had.

De portier verliet de kamer, nog nijldiger om deze nieuwe vermaning.

Hacco en een onderoverste traden binnen. De laatste droeg een meisje van acht of negen jaar, dat rustig sliep.

— Hedwig, gij zoudt gaarne kinderen gehad hebben, nu is er hier een voor u, zei Hacco, die er woest uitzag.

De kasteelvrouwe keek verwonderd van hem naar het slapend meisje.

— Ja, ja, ik breng u een geschenk, hernam Hacco. Ge zult dan zoo eenzaam niet meer zijn. En ik heb zoete wraak genomen.

— Wat bedoelt gij, Hacco? vroeg de Vrouwe.

— Wel, heer Herman van Darthode is mijn ergste vijand. En ik kan zijn kasteel niet veroveren. Het staat op een steile rots aan de Maas. Gisteren namiddag, loerden wij er weer op... En toen zag ik in het dal een dienstmeid met dit kind. Ik vroeg haar wiens kind het was, want ik vermoedde, dat Thor me goedgunstig was, Thor, onze groote God, dien gij niet wilt erkennen. De dienstmeid zei me, dat dit kind het dochttertje was van Herman van Darthode. Wij namen het haar af en ik zei tot de deerne: « Ga nu aan uw meester zeggen, dat Hacco zijn kind mee heeft genomen ». Zij weende en wilde verzet bieden... maar of ze liep, toen ik eens erg kwaad keek. Wij hebben dan met dit schepseltje nog al last gehad, en 't zal hier ook nog wel lawaai maken, doch gij kunt er nu een goede moeder voor zijn.

De onderoverste had het meisje op een bank neergelegd.

— O, Hacco, hoe kondt gij zoo wreed zijn! riep de kasteelvrouwe uit.

— Maar Hedwig, zijt gij nu niet blij? vroeg de roofridder, als ware hij verbaasd.

— Gij weet heel goed, dat ik uw daad verafschuw. Wat heeft dit arm kind u misdaan, dat gij het van de ouders weg sleurt?

— Zoo tref ik Herman van Darthode, die me eens voor zijn kasteel verslagen heeft.

— Omdat gij het wildet veroveren en neer branden.

— Wilt gij het kind dan niet?

— Een weesje zou ik gaarne opvoeden, maar ik smeeek u, laat dit meisje terug brengen naar haar ouders! Bestrijd toch zoo laf en laag uw vijanden niet!

— Wat, noemt gij mij laf... Waart gij mijn vrouw niet!

En Hacco maakte een dreigend gebaar.

— Kort en goed, wilt gij het kind, ja of neen? vroeg hij.

— Ja, antwoordde Hedwig veel kalmer.

— Neem het dan! Ik moet nu slapen... 't Is een vermoeiende tocht geweest. En ik ben nu niet gezind naar uw preeken te hooren.

Hacco liep nog even buiten, om te zien, of zijn mannen ordelijk den geroofden buit weg borgen.

Gluiperig naderde de portier.

— Heer, mag ik u wat zeggen? vroeg hij.

— Kerel, gij waart niet op uw post. Gij laagt zeker nog in uw nest, luiaard, dat Fulco de poort moest open doen!

— Neen, heer, de Vrouwe had mij geroepen, om mij te bevelen, dat ik zwijgen moest. En ik kan niet zwijgen...

— Wat bazelt gij nu? Slaapt gij nog? Wat moest gij verzwijgen?

— Dat er hier acht vreemdelingen geslapen hebben!

— Acht vreemdelingen! En gij hebt die binnen gelaten?

Driftig tastte Hacco naar zijn zwaard.

— Neen, neen, heer, ik niet! Ik wilde ze verjagen, maar toen kwam de Vrouwe...

En de poontbewaker vertelde wat er gebeurd was.

Nijdig liep Hacco naar binnen.

— Welke kerels zijn er hier geweest? schreeuwde hij tot zijn vrouw.

— Acht vrome pelgrims, die om nachtverblijf vroegen. Ik kon hun dat niet weigeren.

— Acht bespieders, misschien van Pepijn, den landsheer, want laffe heeren uit de buurt zijn bij hem gaan klagen over mij.

— Die pelgrims waren geen bespieders, doch weerlooze pelgrims. Gij laat mij toe Christen te zijn...

— Omdat gij uit koppigheid niet voor Thor en Donar wilt offeren. Maar ik duld geen priesters of pelgrims van uw godsdienst op mijn burcht. Gij weet dat. Gij hebt den portier verboden het mij te vertellen!

— Ik zou het u van avond gezegd hebben, Hacco. Maar ik wilde die brave lieden gelegenheid geven te ontkomen. Waarom zoudt gij hun kwaad doen?

— Gemeene bespieders zijn ze! Maar ik zal ze wel vinden. Ze dwalen toch op de doolwegen in het bosch, die ik heb laten aanbrengen tegen zulk volk. Ik ben moe en verlang naar bed, doch eerst mijn plicht volbracht.

— Hacco, laat die menschen ongedeerd voort reizen, ik smeeek het u!

Angstig keek Hedwig haar man aan.

Maar deze snelde reeds heen. Hij riep zijn bende samen en deelde mee, wat er aan de hand was.

— Eerst wat eten en rusten! riep er een.

De roovers lieten Hacco niet onbepert meester spelen. De heer was van hen afhankelijk. En Hacco moest wel toegeven. Toch keek hij grimmig.

— Och, heer, zij zijn te voet en het bosch is vol doolwegen. Wij zullen die kerels op onze paarden gauw inhalen! beweerde de onderoverste.

Hacco strekte zich toen ook eenige uren op zijn leger uit.

Hedwig hoopte, dat de pelgrims bij tijds zouden ontkomen. Maar nu moest ze nog een ander plan uitvoeren.

— Al doodt de woesteling mij, dit kind moet toch naar de ouders terug, sprak ze bij zich zelf.

Zij riep Fulco, en vertelde hem, waar en hoe het nog slapend meisje geroofd was.

— Gij zult het terug brengen, zei ze.

— Maar Vrouwe, dan zal heer Hacco mij dooden, sprak de knecht.

— Gij keert niet terug. 't Spijt mij, dat gij mij niet langer zult dienen. Ik ben u dankbaar voor uw getrouwheid. Vraag dat de heer van Darthode u op zijn kasteel houde!

Fulco dacht even na.

— Ik zal uw bevel volbrengen, zei hij toen.

— Ik dank u. God zal u zegenen.

— Maar gij, Vrouwe, blijft hier... En heer Hacco...

— Hij kan doen wat hij wil, maar ik zal dit kind genadig zijn... Er grazen paarden in de wei de beneden. Neem er een van en rijd daarop weg.

— De portier zal mij met het kind zien buiten gaan...

— Zadel al vast het paard... Ik breng het

meisje zelf naar ginder. Wij moeten handelen, terwijl Hacco slaapt.

Fulco vertrok. En Hedwig maakte het kind wakker, dat haar verschrikt aankeek.

— Moeder! riep het toen, als kwam de herinnering aan den roof boven.

— Gij keert naar uw moeder terug, zei Hedwig vriendelijk.

— Moeder... O, ja, booze mannen hebben mij van Ada weggenomen.

— Ik weet het. Wees nu niet bang meer. Een brave man brengt u bij uw vader en moeder terug...

— Nu?

— Ja.

Hedwig riep een meid en gelastte haar melk, brood en kaas te brengen. Ze liet dan het kind melk drinken en pakte de spijs in een doek.

De kasteelvrouw spiedde door het raam. Fulco stond daar buiten bij het paard en wachtte.

— O, God, help ons! bad Hedwig.

— Kom, nu gaan wij, sprak ze dan tot het kind. Houd me bij de hand. Ween niet en zeg niets tot den man, die aan de poort staat.

Gewillig stapte het geroofde meisje mee. Hedwig deed of ze den portier niet zag. Zij ging naar Fulco.

— Hier is spijs voor de reis... sprak ze. Ge weet, waar heer Herman van Darthode woont?

— Aan de Maas in Luikerland. Ik ken den weg...

— Rijd vlug... God geleide u... Stijg op, ik zal het kind vóór u plaatsens.

Hedwig kuste bewogen het meisje en ze gaf Fulco de hand.

— God loone u voor al uw goedheid... gij zijt een brave man, hernam ze.

— En God bescherm u, edele vrouwe, antwoordde Fulco ontroerd.

Hij reed heen en Hedwig zag hem na, tot hij in het bosch verdween.

Zij keerde in het kasteel terug, maar keek den portier zelfs niet aan.

Hacco sliep eenige uren. Toen liet hij de mannen wekken. De portier kwam weer bij hem.

— Heer, ik heb iets vreemds gezien, zei hij.

— Houd mij nu niet op! snauwde Hacco. Gij moet ook mee, om de mannen aan te wijzen.

De portier spoorde zijn kerels tot spoed aan. Even later reed de bende heen.

III.

De pelgrims waren weer aan 't dolens. Wij weten al, dat Hacco in het bosch dwaalwegen had laten aanleggen. En zoo zwierven argelooze reizigers steeds in denzelfden kring en werden ze gemakkelijk ontdekt en beroofd.

Na den regennacht, was het zoel weer geworden. Toen de zon door de wolken brak, werd het heet. De pelgrims hadden na een vermoeiende reis slechts een korte nachtrust gehad.

Evermaer meende, dat ze nu ver van den burcht waren. Het was middag. De pelgrims zetten zich neer in 't gras en aten van het meegekregen brood. Ze dronken het frissche water uit een fontein.

— Laat ons hier een uur slapen, sprak Evermaer. Dan hebben wij nieuwe krachten om gindsche hoogten te bestijgen. En voor den avond kunnen wij te Maastricht zijn.

Hij vermoedde niet dat ze nog dicht bij het kasteel van Hacco waren.

De pelgrims strekten zich in de schaduw van een forschen boom uit en weldra waren ze ingeslapen.

't Duurde niet lang of door de dreef naderde Hacco met zijn bende.

— Daar liggen ze! zei de portier met duivelsche vreugde.

Hij telde de slapers en vervolgde:

— Acht, heer, zooals ik u gezegd heb.

— Zij hebben onze doolwegen genomen; de dwazeriken meenen zeker dat ze al halverwege Maastricht zijn, spotte Hacco. Mannen, vervolgde hij, verdeelt u... zoodat elk van die bespieders bewaakt worde. Stil genaderd... Ik zal eerst

den hoofdman wekken. Wie is hij? vroeg de rid-
der aan den portier.

Deze duidde Evermaar aan. Hacco sprong van
zijn paard en liep er heen.

— Word wakker! schreeuwde hij.

Minco, de jongste pelgrim, sprong op en vlucht-
te. Men zette hem na, doch hij ontkwam.

Evermaar stond recht en begreep wie de hoofd-
man dier ruiters was.

— Gij vreemde spion, wat doet gij in mijn
land? snauwde Hacco hem toe.

— Heer, mijn gezellen en ik zijn geen spion-
nen, antwoordde Evermaar. Zie onze schamele
kleeren, we zijn arme pelgrims, die ons naar
Maastricht begeven, naar het graf van den H.
Servaas. Wij doen uw land geen schade.

— Gij wilt onze streek bespieden. Zijt gij in
dienst van den landheer Pepijn?

— Wij zijn alleen in dienst van God, heer.

— Ik ken uw God niet. Ik dien Thor en Do-
nar. En zij hebben mij u en uw medeschelmen
in mijn macht gegeven. Valsch zijt gij op mijn
burcht gekomen. Gij hebt er alles afgekeken en
nu meent gij, mijn vijanden in te lichten.

— Heer, wij hebben op uw kasteel brood ge-
geten, water gedronken en eenige uren gerust.

— Ta, ta, uw geklap verveelt mij. Gij zult
sterven! riep Hacco woest uit.

— Heer, bedenk wat gij doen wilt. Gij zult

onschuldig bloed vergieten. Maar zoo ge mij niet
wilt ontzien, spaar dan mijn gezellen.

— Om ze naar mijn vijanden te laten loopen!
Ik spreek te lang met u!

Hacco hief zijn zwaard op en zijn mannen de-
den hetzelfde.

— Heer, zoo we moeten sterven, gun ons
dan den tijd voor ons laatste gebed, hernam Ever-
maar.

— Goed, maar niet te lang!

— Lieve vrienden, sprak Evermaar tot de an-
dere pelgrims, laat ons den dood niet vreezen. Na
een korte pijn komen we in een zalig, eeuwig le-
ven... Wij bevelen God onze ziel aan...

Evermaar zank op de knieën en zijn gezellen
volgden zijn voorbeeld. En samen zongen ze een
loflied.

— Rare gasten, zei Hacco. Zij zingen alsof het
een feest is. Zij denken zeker dat ik ze voor de
grap ter dood heb veroordeeld. Vooruit, mannen,
maakt het kort.

De ruwe ridder sloeg Evermaar neer, en zijn
even wreede mannen benamen de zes anderen het
leven.

De pelgrims stierven zonder klacht.

— Laat ze hier liggen... dan hebben de wol-
ven ook een goeden nacht! spotte Hacco.

Maar zijn mannen doorzochten de kleeren

der slachtoffers, nog hopen op buit. Zij vonden niets van waarde voor hen.

— Vooruit, naar huis! gebod Hacco. Daar mag een goede dronk op staan. En dan slapen! Wij zullen het de bespieders afleeren in ons land te komen.

De dood der pelgrims, zooals men het op 1 Mei te Rutten verbeeldt.

De moordenaars reden heen. En in het stille bosch lagen de verslagenen. Tusschen de takken kweelden vogels.

De portier kwam naast zijn meester.

— Heer, nu heb ik u nog iets te zeggen, sprak hij.

— Wat is er dan?

— Ik heb iets vreemds gezien vóór wij vertrokken.

— Vertel het dan!

— Fulco heeft in de weide een paard gezadeld. Wat later kwam de Vrouwe buiten met het kind, dat gij meegebracht hebt. Fulco nam het vóór zich en reed heen en de Vrouwe keerde alleen in den burcht terug.

— En waar moest Fulco heen?

— Dat weet ik niet, heer!

— Hebt gij dat niet gevraagd?

— Ik durfde niet...

— Ezel... Fulco brengt natuurlijk het kind naar Herman van Darthode terug. En gij zegt me dat pas nu!

— Ik wilde het u meedeelen vóór we vertrokken, heer... Maar ge luisterdet niet.

— De vreugde van dezen dag is voor mij weg! Ha! als dat waar is dan zal Hedwig ook sterven! siste de roofridder.

Hacco reed snel. En nijdig kwam hij de kamer binnen, waar zijn vrouw zat.

— Uw pelgrims zijn dood! schreeuwde Hacco.
— O, gij wreedaard! riep Hedwig uit en ze begon te weenen.

— Maar waar is het kind? vroeg de ridder.

— Fulco brengt het naar de ouders terug. God zij gedankt, dat ik dan toch deze misdaad kon verijdelen.

— En gij hebt dat durven doen?

— Ja... ik moest...

— Gij meent zeker, dat ik u niet durf dooden! raasde Hacco.

Hedwig ging vlak voor hem staan.

— Dood me! sprak ze. Ik vrees u niet... Het leven is hier zoo zwaar voor mij. Ik wil gaarne tot God gaan... Dood me... misschien krijgt ge dan later berouw en komt ge tot inkeer. Uw Donar en uw Thor zetten u tot wreedheid aan... Ik ben bereid te sterven...

Hedwig vouwde de handen... En Hacco dacht aan de pelgrims die niet kloegen of schreiden, maar zongen, toen het zwaard boven hun hoofd blonk.

— Ik zal u niet dooden, maar opsluiten, snauwde de ridder.

Hij sleurde zijn vrouw in een kleine kamer en grendelde de deur. En weer riep hij zijn mannen samen. Hij wilde Fulco najagen. Doch de bende weigerde nu.

— Wij voeren geen strijd tegen kinderen, zei

er een. Wij lieten u gisteren doen, maar nu willen wij slapen.

— Ja, ja! stemden de anderen in.

Hacco was woedend; hij kreeg echter zijn zin niet. En alleen durfde hij den verren tocht niet wagen. Grimmig begaf hij zich naar zijn kamer. Hij kon niet slapen. Steeds ruischte hem 't gezang der pelgrims in de ooren. Na een tijd stond hij slecht geluimd op. Hij zwierf over het plein. Maar 't was of hij nog altijd het lied der martelaren hoorde. Hij keerde in huis terug en vroeg wijn. Hacco dronk veel.

De portier trad binnen.

— Heer, ik hoor geschal van jagers in het bosch, zei hij.

— Jagers in mijn bosch! Wie waagt het nu mijn wild te vangen...

— Ik heb eenige van hun knechten voor de poort gehad. Zij zegden me, dat de landsheer Pepijn op jacht is.

Hacco schrok, al was zijn geest reeds door den wijn beneveld.

— Pepijn! herhaalde hij. Houd de brug omhoog en de poort dicht!

Hacco sprak met den onderoverste. Pepijn was de heer van vele gewesten, ook van Limburg. Zou die met een groote macht gekomen zijn, op klacht van andere heeren, om den burcht aan te vallen?

Hacco wachtte in spanning. Later op den dag kwam een bode voor het slot.

— Wat wilt ge? vroeg de portier.

— Uw heer spreken!

Hacco kwam voor het poortvenster.

— Mijn edele vorst Pepijn, zendt mij, zei de bode, om u te vragen, wie de zeven pelgrims heeft gedood, die we in het bosch gevonden en eerbiedig begraven hebben!

— Ik weet niets van pelgrims af, loog Hacco.

— Mijn vorst wenscht dan, dat gij bij hem komt. Hij wil u spreken over allerlei klachten.

— Ik verlaat mijn burcht niet! snauwde Hacco. En maak nu maar dat ge weg komt. Hier raakt niemand binnen.

Pepijn hoorde wat Hacco geantwoord had. En hij verzekerde, dat hij met een leger zou terug keeren, om den roofridder te straffen, en zijn burcht te vernielen.

Hacco nam maatregelen om zijn kasteel nog meer te versterken. En hij blufte, dat niemand hem overwinnen kon. Dat was snoeverij. Hij voelde vrees.

Maar het was niet alleen bezorgheid voor straf die hem 's nachts verhinderde rustig te slapen... Zoo dikwijls zag hij voor zich de geknielde martelaren en hoorde hij hun loflied; waarmee zij ten Hemel voeren. 't Was als een visioen, dat hem telkens verscheen.

Na eenige dagen liet hij Hedwig uit haar kamer.

— Gij kunt u binnen het slot vrij bewegen, zei hij. Buiten het kasteel moogt gij niet gaan.

— O, ik kan overal bidden voor uw bekeering, antwoordde de kasteelvrouw gelaten.

— Ik kan niet vergeten hoe ge mij tegengewerkt hebt. Het was valsch!

— Ik deed mijn plicht, jegens een onschuldig kind. En afschuwelijk was het ook de vrome pelgrims om te brengen.

— Zwijg over die kerels! snauwde Hacco. Ik wil niet meer over hen hooren spreken.

— Ik zal voor u bidden... En ik wil boete doen in uw plaats.

— Laat mij gerust met uw gesnap! Ik geloof in Donar en Thor.

Hacco liep heen. De onderoverste meldde hem dat wel twaalf van zijn mannen het kasteel verlaten en de vlucht genomen hadden met een deel van den buit. Ze sloegen den portier neer.

— Zij waren bang voor de straf van vorst Pepijn, voegde hij er bij.

— De lafaards! riep Hacco uit. Dat Pepijn me uit mijn burcht hale, als hij kan!

De portier lag dood bij de brug. Hacco liet hem haastig begraven. En hij dacht weer aan de pelgrims. 't Was de portier geweest die de weerlooze reizigers had verraden.

— Ik moet en wil die kerels vergeten! Ik ben vroeger nooit bang geweest, nadat ik vijanden met het zwaard sloeg! kreunde Hacco. Donar en Thor gaven me de bespieders in mijn macht!

Maar in zijn hart was Hacco overtuigd dat Evermaar en zijn gezellen geen spionnen geweest waren.

Den volgenden dag hadden er nog eenigen van zijn volk de vlucht genomen. De roovers lieten hun heer in den steek.

— Ik zal naar den Maaskant gaan en andere kerels in dienst nemen, verzekerde Hacco.

Maar somber bleef hij binnen het kasteel.

Hedwig zat dikwijls voor een bovenraam, dat uitzicht gaf op het bosch en ze dacht aan de pelgrims, die daar in de schaduw der zware boomen begraven lagen. Een der mannen had aan een dienstbode verteld, hoe Evermaar en zijn gezellen zingend den dood afwachtten en de meid had dit weer aan haar meesteres verhaald.

Hacco werd stil. Hij keek norsch en dronk veel. En in den nacht was hij zeer onrustig. Dikwijls stond hij dan op en keek van de muren den donkeren nacht in. Maar dan moest een knecht hem vergezellen. Men zei, dat de ridder bang was.

Pepijn verscheen echter niet. Hij had zoo veel moeilijkheden te overwinnen in die roerige tijden. En zijn land was groot.

Maar Hacco waakte toch en trok niet meer op rooftocht. Dag en nacht bleef de brug opgehaald en de poort gesloten.

Op een nacht stormde Hacco weer naar de muren.

— Wie heeft er gezongen? vroeg hij nijdig aan een schildwacht.

— Niemand, heer! antwoordde deze verwonderd. Alles is stil geweest.

— Men heeft gezongen. Ik hoorde het op mijn bed.

— Gij hebt zeker gedroomd, heer, meende de schildwacht.

— Of gij geslapen!

— Neen, heer!

Hacco luisterde scherp, doch hoorde alleen het geruisch der boomen in het woud. Hij keerde naar zijn legerstede terug.

Maar een kwartier later was hij weer op de muren.

— Wie zingt er? Ik wil het weten! schreeuwde hij boos. Men spot met mij.

— Maar heer, niemand zingt hier! zei de schildwacht. Ik waak en de anderen slapen.

— Dan is het in het bosch!

— Toch niet! Alles is stil.

En opnieuw begaf Hacco zich te bed. Maar steeds hoorde hij het lied der martelaren. Hij was

blijde, toen de nieuwe dag kwam.

Er verschenen kooplieden, die al even oneerlijk waren als Hacco. Zij waren gewoon zijn geroofden buit te verhandelen. De ridder sprak en dronk met hen. Wagens vertrokken 's avonds zwaar beladen. De verhelers waren tevreden. Hacco had alles goedkoop overgedaan.

— De fut is er bij onzen heer uit, zei de onderoverste tot den portier. Na den dood van die pelgrims is hij veel veranderd

— Hij vreest Pepijn.

— Vroeger was hij zoo flauwhartig niet. Wij gaan nooit meer uit. Heer Hacco zit met angst. 's Nachts slaapt hij bijna niet meer. Over dag suft hij.

Op een morgen bromde Hacco:

— Elken nacht hoor ik dat gezang. Ik wil hier niet meer blijven. Wij verhuizen naar de Maas.

Hij had nog een kasteel, waar later de stad Haccourt — naar hem genaamd — ontstond. De ridder liet te Rutten een bezetting achter en vertrok met zijn vrouw en eenig volk naar zijn burcht aan de Maas. Hij wilde ver van de pelgrimsgraven zijn. Doch ook hier hoorde hij 's nachts nog het gezang. En Hacco vond geen rust.

Zekeren dag zei Hedwig tot hem:

— Uw geweten foltert u. O, kom tot inkeer, toon berouw en doe boete. Gij zijt bang... Ge slaapt haast niet meer.

Hacco liep nijdig heen. Eenige dagen later echter zei hij aan Hedwig:

— Vertel mij van uw godsdienst! Ik kan die pelgrims niet vergeten. Ik heb onschuldig bloed vergoten.

En Hacco kwam tot inkeer. Hij verkocht zijn burcht van Rutten met hutten en hoeven en vergoedde zooveel mogelijk door hem benadeelde menschen.

Toen nam hij zelf den pelgrimstocht op en ging ter bedevaart.

Hedwig liet kruisen plaatsen op de graven der pelgrims. Hacco scheen in korten tijd een oude man geworden. Hij was verzwakt en deemoedig stierf hij. Zijn vrouw wijdde haar verder leven aan armen en zieken.

Zoo vertelt men in Haspengouw de geschiedenis van de pelgrims en den roofridder.

Op 1 Mei is het bedevaart en processie te Rutten bij Tongeren. En vroeg in den namiddag vertoont men er het spel van den H. Evermarus, ter herinnering aan hetgeen wij hier verhaalden. En dat doet men al 900 jaar lang.

In een weide staat een kapel, waarbinnen men het graf van den Frieschen martelaar toond.

't Spel begint met het optreden van een Wildeman die echter vreedzaam tot de toeschouwers zegt:

« Al draag ik deze zware knots, en vreest van mij niets ruws noch bots, doch wilt, als brave lieden, eerbiedig volgen 't Heilig spel ».

Hij verwelkomt de bezoekers, zooals aan 't eind een andere wildeman ze bedankt.

En de toeschouwers zien Evernaar en de pelgrims, Hacco en zijn woeste gezellen te paard. En het drama wordt verder vertoond, tot de roovers wegsnellen en Engelen Bewaarders een loflied zingen.

E I N D E.

De wildemans